

ŽELEZNIČNÉ PRIECESTIA NA SLOVENSKU

Priecestné zabezpečovacie zariadenie je zariadenie na železničnom priecestí, ktoré informuje užívateľa cesty o stave železničnej prevádzky na priecestí, najmä varuje účastníkov cestnej premávky jednoznačne, zreteľne a včas, že sa k železničnému priecestiu blíži vlak.

Železnice Slovenskej republiky evidujú k **31. 05. 2016** celkom **2109 železničných priecestí** na území Slovenskej republiky.

Počet železničných priecestí spolu	2 109
priecestí je zabezpečených	1 070
priecestí je nezabezpečených (označené výstražnými krížmi)	1 039

Zabezpečené železničné priecestia sa podľa viacerých kritérií delia na:	
Priecestie zabezpečené mechanickými závorami (bez svetelnej signalizácie)	49
Priecestie zabezpečené mechanickými závorami (so svetelnou signalizáciou)	2
Priecestie so svetelnými zabezpečovacími zariadeniami so závorami	512
Priecestie so svetelnými zabezpečovacími zariadeniami bez závor	458
Trvalo zamknuté priecestie	41
PZM (priecestné zariadenie mechanické)	8

PODROBNÉ INFORMÁCIE K ŽELEZNIČNÝM PRIECESTIAM

Stupeň zabezpečenia:

Stupeň zabezpečenia železničného priecestia je v kompetencii ŽSR, ale spadá aj do právomoci štátnej správy a dopravnej polície. Stupeň zabezpečenia nemôžu ŽSR meniť svojvoľne. **Zvyšovanie stupňa zabezpečenia sa posudzuje podľa miestnych pomerov, frekvencie cestnej a železničnej dopravy, či ide o hlavnú alebo vedľajšiu cestu, hlavnú alebo vedľajšiu trať, rozhl'adové pomery, zohľadňuje sa aj výskyt nehodových udalostí na priecestí.**

Snaha ŽSR je počet železničných priecestí znižovať a zriaďovať mimoúrovňové križovania cestných komunikácií so železničnou traťou. V rámci modernizácie železničných tratí na rýchlosť 160 km/hod. európska legislatíva nedovoľuje budovanie úrovňových križovaní cesty a železnice, stavajú sa už len nadjazdy a podjazdy.

V posledných rokoch sa pri rekonštrukciách železničných tratí pred priecestia budujú tzv. „Priecestníky“ (návestidlá), zariadenia, ktoré signalizujú rušňovodičovi aktuálny stav na priecestí a tým napomáhajú pri prevencii nehôd. Ich úlohou je signalizovať rušňovodičovi, či je zabezpečovacie zariadenie v správnej činnosti. V prípade potreby (či poruchy) tak môže rušňovodič upraviť chod vlaku cez priecestie.

Kontroly zabezpečovacích zariadení:

Všetky priecestné zabezpečovacie zariadenia na priecestiach sú pod pravidelným dohľadom zo strany príslušných zamestnancov ŽSR. Ak dôjde k výpadku (poruche) priecestného zabezpečovacieho zariadenia, reagujeme operatívne a daná porucha sa odstraňuje v čo najkratšom reakčnom čase. **Je potrebné zdôrazniť, že železničná doprava nikdy nie je bez kontroly.** Ak sa nedá porucha odstrániť okamžite, vlaky jazdia v približovacích úsekoch podľa stanovených predpisových ustanovení, na tzv. **Rozkaz o opatrnej jazde.** To znamená, že vlaky cez priecestie prechádzajú rýchlosťou 10 km/hod., aby v prípade nutnosti mohli pred prekážkou zastať a dávajú zvukovú výstražnú návesť, čiže trúbia.

Porušenia dopravných predpisov:

Pri vykonávaní kontrol priamo v teréne boli veľakrát zistené závažné **porušenia pravidiel cestnej premávky** práve zo strany vodičov cestných vozidiel. Ako príklad môžeme uviesť - obiehajú skupiny stojacich vozidiel, dvíhanie závor, nerešpektovanie svetelnej signalizácie (červené svetlo), nerešpektovanie rýchlosti pri prejazde železničným priecestím a iné.

Brzdná dráha vlaku môže byť až 1000 m v závislosti od jeho hmotnosti a rýchlosti, nie je teda možné, aby stihol zastaviť včas pred priecestím. I napriek sankciám (najčastejšie pokutami) je účinok týchto postihov minimálny. Všetky tragické nehody na železničných priecestiach za posledných päť rokov sa stali z viny účastníkov cestnej premávky.

Vodiči (chodci, cyklisti) si zrejme neuvedomujú hroziace nebezpečenstvo, ktoré má v jedinom okamihu nepozornosti/ neuváženeho konania rozsiahle a nezvratné následky v podobe straty ľudských životov, ťažkých zranení a majetkových škôd.

Veľkým problémom je pre nás aj **vandalizmus**, kedy dochádza k úmyselnému poškodzovaniu priecestných zabezpečovacích zariadení (rozbitá optika výstražných svetiel, zlomené rahná, poškodené, či vyvrátené stojany a pod.).

Povinnosti vodičov pri prejazde cez železničné priecestie:

Zákon NR SR č. 513/2009 Z. z., § 14 Križovanie dráh s cestnými komunikáciami
(5) Pri úrovňovom križovaní dráhy s cestnou komunikáciou má prevádzka dráhy prednosť pred cestnou premávkou.

Pred železničným priecestím je vodič povinný počínať si mimoriadne opatrne a najmä presvedčiť sa či môže bezpečne prejsť cez železničné priecestie maximálnou povolenou rýchlosťou 30 km/hod, a to už 50 m pred priecestím. Ak na priecestnom zabezpečovacom zariadení svieti prerušované biele svetlo, vodič je povinný 50 m pred železničným priecestím a pri jeho prechádzaní jazdiť rýchlosťou najviac 50 km/h.

Vodič nesmie vojsť na železničné priecestie ak,

- sa dáva výstraha dvoma striedavo blikajúcimi červenými svetlami
- sa dáva výstraha prerušovaným zvukom húkačky alebo zvončeka
- sa spúšťajú, sú spustené alebo sa dvíhajú závary
- je už vidieť alebo počuť prichádzajúci vlak, prípadne iné dráhové vozidlo alebo ak počuť najmä jeho húkanie alebo pískanie
- zamestnanec dráhy dáva znamenie na zastavenie krúžením červenou alebo žltou zástavkou, alebo červeným svetlom
- situácia na železničnom priecestí nedovoľuje, aby ho vodič bezpečne prešiel

Ako sa mám správať pred a na priecestí?

(Zákon 8/2009 Z. z., § 27)

Železničné priecestia

§ 27

1. Pred železničným priecestím vodič je povinný počínať si mimoriadne opatrne, najmä sa presvedčiť, či môže bezpečne prejsť cez železničné priecestie.
2. Vozidlá pred železničným priecestím sa radia za sebou v poradí, v ktorom prišli. Ak nejde o súbežnú jazdu, smú vozidlá cez železničné priecestie len v jednom jazdnom prúde.
3. Vo vzdialenosti 50 m pred železničným priecestím a pri jeho prechádzaní vodič je povinný jazdiť rýchlosťou najviac 30 km/h; ak na priecestnom zabezpečovacom zariadení svieti prerušované biele svetlo, vodič je povinný 50 m pred železničným priecestím a pri jeho prechádzaní jazdiť rýchlosťou najviac 50 km/h. Vodič pritom nesmie zbytočne predlžovať čas prechádzania železničného priecestia.
4. Ak dôjde k zastaveniu vozidla na železničnom priecestí, vodič je povinný odstrániť vozidlo zo železničnej trate; ak tak nemôže urobiť, musí bezodkladne vykonať také opatrenia, aby bol vodič koľajového vozidla pred nebezpečenstvom včas varovaný.
5. Pred železničným priecestím, pri ktorom je umiestnená dopravná značka „STOJ, daj prednosť v jazde“, vodič je povinný zastaviť vozidlo na takom mieste, z ktorého má náležitý rozhľad na trať

Informácie poskytla:

Mgr. Martina Pavlíková, hovorkyňa ŽSR, tel. 02/2029 7582, 0903 244 460
e-mail: pavlikova.martina@zsr.sk